

Előfizetési feltételek:  
helyben házhoz hord-  
va vagy vidékre postán  
küldve  
Egész évre 6 ft — kr  
Fél évre 3 ft — kr  
Negyedévre 1 ft 50 kr

Hirdetések díja:  
□ centiméterenként 3  
kr. Kereskedők és gyá-  
rosok külön árkedvoz-  
ményben részesülnek.  
Bélyegdíj 30 kr.

Nyilttér sora 20 kr.

# KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztői iroda

és  
kiadóhivatal:

CERNER ÉS LINGNER  
Főter 38. szám alatt,  
hova ugy a lap szelle-  
mi részét illető köz-  
lemények, mint az  
előfizetések és  
hirdetések bér-  
mentesen küldendők.

Kéziratok nem adat-  
nak vissza.

## Szapáry Gyula gróf.

— Beszéde az indennitási javaslat ellen. —

Budapest, márczius 5.

A legújabb indennitási vita során (vajjon lesz-e még egy pár?) Szapáry Gyula gróf tegnap oly érdekes beszédet mondott, mely akkor is megérdemelné, hogy a sajtó vezérezkékben foglalkozzék vele, ha nem egy volt miniszterelnök és nem egy — bár csekélyke — párt vezére állott volna ki a parlamenti poróndra vele.

A volt miniszterelnök a jelen kormány iránt érzett nagyfokú bizalmatlanságból nem szavazta meg az indennitási-javaslatot, melyet — mellesleg mondva — nyomban utána a ház tekintélyes többsége elfogadott. Bizalmatlanságát Szapáry gróf azzal okolta meg, hogy a Bánffy-kormány nem viszi közelebb a parlamentet azokhoz a czélokhoz, melyeket a jelen súlyos helyzet alatt minden hazafi kellene, hogy szeme előtt tartson. Ezek a czélok a következők: 1. hogy az országnak megzavart békeje és nyugalma helyre álljon, 2. hogy a 67-es pártok legalább a közgazdasági viszonyok rendezésében egyetértsenek,

3. hogy „a parlamentet legalább a parlament tagjai tartsák tiszteletben és ne ássák alá a parlament tekintélyét azzal, hogy akcióképtelenségét napról-napra dokumentálják“ . . .

Szapáry Gyula gróf többedmagával az ellenzék sanyaru kenyerét eszi, és aligha tévedünk, midőn hisszük, hogy amióta „a viszonyok“ oly szűkre és fanyarra szabták a hajdani miniszterelnök eledelét, ő is egyre jobb koszt után vágyódik. Meglátszik rajta, valahányszor felszólal a fórumon. Határozottan rosszul fest természetét az ellenzéki vezér tógája. (Igaz, hogy a kormányfő köntöse sem illett reá jobban.)

Tegnap beszédére nehéz volna rá fogni, hogy eo ipso rossz beszéd. De hogy az — magában véve. Csak az a baj, hogy Szapáry gróf nem ért az opponálás művészetéhez. Beszéde elsülnek, csakhogy rendesen — hátrafelé. Sokat tanulhat még Ugrontól, Apponytól, vagy — Kossuth Ferenctől . . .

Most is egyre a régi hatalmon levő államférfiúnak képzelte magát, és mint olyan, keményen ráolvasott — az ellenzékre. Nem szólunk a beszéd első részé-

ről. Azt egyszerűen nem lehet komolyan venni.

Ki hinné el Szapárynak, a volt miniszterelnöknek, hogy komolyan haragszik a kormánypártra, a hajdani Szapáry pártra, mert 1. a választásoknál „erőszakoskodik“, 2. mert a közéletet „korrumpálja“ és 3. mert „nem látja az ország fölött tornyosuló felhőket és a veszedelmek elhárítására nem akar a kibontakozásra vezető egyenes utralépni“? Tegye kezét a szívére és kérdezze meg magától a nemes gróf, vajjon ő maga hajdanában miképp választott, vajjon ő maga akkoriban nem engedte-e meg, „hogy politikai befolyások egyesek érdekében, a közérdek rovására érvényesüljenek“, és vajjon ő maga abban a régi jó időben hajlandó lett volna-e Apponyi gróffal, az ő akkori adáz ellenfelével, bármely szent czélra egyesülni? . . . Beszédének ezt a részét nem tartjuk egyébnek egy oly ellenzéki floskulusnál, amelyet mosiai elvtársaitól jól-rosszul elsajátított. Csakhogy ezeknek a szájából az ily beszéd jobban hangzik, mert ők sohasem voltak — miniszterelnökök.

Komolyabbak a beszéd második ré-

## TÁRCZA.

### Bujdosó dala.

Nem fáj a kis madárnak,  
Ha száll más ég alá,  
Hogy régi szép hazáját  
Örökre elhagyá.  
Hű párja, szép szerelme  
Együtt repül vele,  
S bár távol, szívök ott is  
Örömmel van tele.

De fáj az én szívemnek,  
Oh fáj, hogy elhagyám,  
Hol bölcsöm renge egykor, —  
Szülötte szép hazám . . .  
S ki lelkem földeritné,  
Szerette kedvesem,  
Ah! őt is elveszítém.  
Ó sincs többé velem.

Igy árván, elhagyottan,  
Ha bujdosom tovább,  
A lét csak egyre fájóbb,  
Az élet mostohább.  
És hogyha visszatérek  
Üdv reám, ah! ott se vár.  
Hazám, s szívem szerelmét  
Rég sir borítja már . . .

Oh szánj meg s végy magadhoz  
Jó Istenem, Atyám;  
Irgalmas ég, hasadj meg,  
S szakadj, szakadj reám! . . .

### Néma percz.

Kebledre melán ráborulok.  
S mig ott pihen szívem hó szíveden,  
Ajkam susogva kérdi egyre:  
Szeretsz-e mondd, szeretsz-e, kedvesem?

Te mit se szólsz, csak rám tekintesz,  
Szemedben égő, mély szerelmi láng.  
S egy perczre mindent elfeledve,  
Örök boldogság üdve vár reánk.

Nem kérдем már, vajjon szeretsz-e,  
Szótlan csüng ajkam édes ajkadon.  
S e néma percz elmondja nekem,  
Hogy mint szeretsz te, drága angyalom!

Dénes József.

### Színész-házasság.

Ira: Szilágyi Gyula.

Színész volt és azon fajtához tartozott, melynek tagjai léha emberek, semmi nemesebb felfogást istenadta művészetük iránt nem táplálnak, csak feljogosítva érzik magukat ezáltal mindennemű kiváltságokra, a társadalom külön csoportjának tartják magukat és megkövetelik — de erősen hiszik,

hogy meg is követelhetik — a társadalomtól, hogy az meghajoljon előttük, gyengéiket művészi idegességnek tekintse, mely velük született légyen, botlásaikat művészi szabadságnak, mely isteni adományokkal jár, büneiket tévelygésnek, mely véralkatukban keresendő a társadalom erkölcsisége és alaptörvénye ellen vétetteket pedig csak könnyelműségnek, mely nélkül művész nem képzelhető.

Ilyen kiváltságos lénynek tartotta magát Kolozi Mihály is, nyomorult hibákból volt összerakva és alkotva az ő lénye, melyből csak művészi egyénisége tűnhetett fel szép színekben.

Mert énekelni tudott, hatalmasan, tisztán vágta ki a magas c-t, és énekét szép, magas alakjának művészi játéka kísérte. Ki tudott fejezni hangjával minden érzést, nemcsak az indulatosokat, hanem a nemeseket is. És ez az ember az érzések közül, melyeket oly jól tudott visszaadni a színpadon, egyet sem hordozott lelkében.

Előtte a világ egy nagy mulatóhely volt, melyben a fektelen, duhaj mulató a férfi s a megkínzott, kiesapongó mulatózásainak kínzottja a nő. Mulasson vele ez is, és ha már nem bírja, ha kidőlt, ő a kidőltet nem köteles elszomorítója és háborítójaként maga mellett tartani továbbra is, elkergetheti magától alamizsna nélkül, kilökheti a nyomorba és keres magának egy másik mulatótársat,

szében foglaltak, miket e sorok elején reprodukáltunk. Ezek plauzibilis, logikus dolgok. De itt meg az a bökkenő, hogy Szapáry gróf eltévesztette az igazi adreszt. Ki az oka, hogy a Szapáry-féle hármast célta a kormányt, mely már több ízben magáévá tette azt, el nem érheti? Nemde az ellenzék, nevezetesen a többi közt egy közjogi alapon álló párt: maga a pártonkívüli Szapáry-frakció?

Mit tett és mit tesz Szapáry gróf arra, hogy az ország megzavart békéje és nyugalma helyre álljon? Megtámadja a kormánynak minden propositióját, megtagadja az indemnitást. Mit tett és mit tesz arra, hogy „a parlamentet legalább a parlament tagjai tartsák tiszteletben és ne dokumentálják akcióképtelenségét”? Egy huron pendül azokkal, akik nap nap mellett elhegedülnek a parlament tekintélyének még meglevő részét.

Furcsa békitő kísérletek azok, amiket Szapáry Gyula művel. Igaza volt Láng Lajosnak, aki nyomban azzal czáfolt rá, hogy békités közben a Szapáryék nomenklaturája veszedelmesen közeledik lassanként nemcsak ahhoz az ellenzékhez, amelyet a kormánypárttal ki akar békitni, hanem a másik — a szélső — ellenzékhez is.

Ellenzékinek tehát elég ellenzéki Szapáry gróf, a volt miniszterelnök, de beszédei rendszeresen eltévesztik céljukat. Fegyverei egyre visszafelé sülnék el.

Vessen magára a volt miniszterelnök és ne várja a kormánnytól és többségtől, hogy fuziósbab legyen a kisebbségnél, mely örökké békülni akar, de csak úgy, hogy mellette kedve szerint

bántalmazhassa a kormánypártot, vagy pedig úgy, hogy a többség feltétlenül adja be derekát a kisebbség előtt.

Alsófehérvármegye főispánja Balog Géza maroskápatalani lakos okleveles jegyzőt irnokká, Binder József alvinczi lakost díjnokká nevezte ki és mindkettőt szolgálatételre az alvinczi járás főszolgabírói hivatalához osztotta be.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Lóte Melinda okleveles tanítónőt a tövisi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé nevezte ki.

A kolozsvári ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy Patitia Rubin gyulafehérvári ügyvéd a gyulafehérvári kir. törvényszéknek mint büntető bíróságnak 1895. április 16-án 1723 sz. alatt kelt jogérvényes határozatával a btk. 165. §-ban meghatározott hatóság elleni erőszak büntetése miatt vád alá helyeztetvén, nevezett ügyvéd az 1887. XXVIII. t.-czikk 4. §-ának b. pontja alapján az ügyvédség gyakorlatától felfüggesztetett.

12500 sz. M. kir. belügyminiszter. Körendelet valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez. Noha a házasság megkötésénél a felektől megkövetelhető külső alakosságok tekintetében m. évi november 26-án 103373 sz. a. körendeletileg intézkedtem, noha továbbá azon kérdésben, hogy mily eljárás követendő akkor, ha a házaspár a törvényszerűen megkötött házasságról felvett anyakönyvi bejegyzés aláírását megtagadják, egy konkrét esetben m. évi december 9-én 104137 sz. a. kibocsátott rendeletet az anyakönyvvezetők által olvasott szakkönyvben közzétettem, mégis újabb panaszok érkeznek hozzám a tekintetben, hogy egyes anyakönyvvezetők említett rendeleteimben foglalt meghagyásokhoz nem alkalmazkodnak. Szükségnek látom ennél fogva a fent jelzett kérdésekben tett rendelkezéseimet ujo-

lag a következőkben összegezni. Kötelessége a házasságkötésnél közreműködő polgári tisztviselőnek szigorúan megkövetelni azt, hogy a házaspár és tanúk a polgári házasság ünnepélyes jellegéhez méltó és viszonyaiknak megfelelő tisztességes ruházatban jelenjenek meg. Viszont azonban nem szabad a polgári tisztviselőnek ezen követelményeken túl menni. Tilos nevezetesen megkövetelni, vagy a házasságkötésnél való közreműködést attól tenni függővé, hogy a menyasszony menyasszonyi koszorút viseljen, avagy a házaspár, azok egyike vagy kíséretük az egyházi házasságra emlékeztető avagy általában szokásos jelvényeket használjon vagy bárminemű jelképes cselekményeket végezzen. Tilos továbbá megkövetelni, hogy a házaspár a házassági jogról szóló 1894. évi XXXI. t.-cz. 39. §-ában előírt két tanun kívül násznépet is hozzanak magukkal. Minthogy azonban az id. t.-cz. 37. §-a szerint a házasságkötés nyilvánosan történik, természetes dolog, hogy önszántából a násznép is megjelenhet a polgári tisztviselőnek a násznépet a megjelenéstől eltiltani nem szabad. A mi ezek után az azon esetekben való eljárást illeti, midőn a házaspár vagy a tanúk egyike vagy másika avagy mindannyian a házassági anyakönyvi bejegyzés (házasságkötésnél felvett jegyzőkönyv) aláírását, illetőleg irástudatlanság esetében kézjegyjét odahelyezését vallási meggyőződésükre való hivatkozással megtagadják, a házasságkötésnél közreműködő polgári tisztviselőnek feladata felvilágosítani a házaspárt, illetőleg tanukat arról, hogy a házasság törvényszerű megkötése teljesen be van fejezve akkor, midőn a polgári tisztviselő a házaspárt a törvény értelmében házastársaknak nyilvánítja (1894. évi XXXI. t.-cz. 39. §.); ennél fogva a polgári tisztviselő ezen kijelentése után a házaspár immár törvényes házastársak. Amennyiben a házaspár avagy a tanúk ezen felvilágosítás dacára is megmaradnak vonakodásuk mellett, a polgári tisztviselő az 1894. évi 33. t.-cz. 22. §-ának 5. pontjában foglalt rendelkezés-

kivel azután tovább élvezi a világ gyönyöreit, de aki irányában szintén nem érez kötelességeket és ha ez is kidőlné, ezt is lelkifurdalás nélkül rázná le magáról.

De nem kell hinni, hogy egyszerre csak egy mulató társa volt Kolozsi Mihálynak; gyakran nézett a változatosság kedvéért egy napi mulató társak után.

Kolozsi Mihály első feleségével tizenöt évig élt, tizenöt év után már nem neki valónak találta és így szölt hozzá:

— Te már öreg vagy; két évvel fiatalabb voltál, mikor elvettelek, és most husz évvel látszol idősebbnek. Tizenöt esztendőig éltünk együtt; e 15 év nem vett el ifjúságomból, s maradtam az, aki voltam. Te elvesztetted ifjúságodat, nem tudsz már lángolni. Szíved kiégett, vágyaid elenyésztek, tagjaid ellankadtak; nem vagy te már nekem való asszony, nem tudnálak szeretni, kin volna mellettem életed, de melletted az enyém is. Krajczár nélkül vettelek el, koldusleány voltál, csak szépséged volt a hozományod és ezért cserébe én tizenöt évi gondatlanságot adtam; nem tehetsz szemrehányásokat, hogy elvertem vagyondat, és most istenhozzádot mondd neked. Légy belátással, engedj utamra: menj te is az utadon, légy szabadabb, szabaddítsd meg önmagad tőlem, ki már nem neked való vagyok; igen, váljunk el, s szere-

tettel fogok visszagondolni rád s a tizenöt esztendőre, mit veled töltöttem.

A szegény asszony sirt kétségbeesetten, de nem azért, hogy valami kell ez embertől, örültnek tartja magát, mert imádkozta egykoron, csak a kétségbeesés fakaszt szeméből könnyeket, hogy most már mi lesz belőle, miből fog élni, mi vár rá?

— Ne aggódjál, fiam, nyugtatja meg a férj; ha megnyugszol s valóperünket megindítod, én kijelentem a bíró előtt, hogy fizetésem terhére biztosítást kérhet, én abból havonként harminczöt forintból lemondok, melyet te egyenesen az igazgatóságtól kapsz kézhez.

És a szegény asszony már annyira gyűlöli, megveti ezt az embert, az ő egykori istenét, kit most már teljes nyomorultságában és aljasságában ismer, hogy boldog, ha szabadulhat közeléből; beleegyezik ajánlatába és megél havi harminczöt forintból, minden kiadandó krajczárt fogához verdesve, csak végre ettől az erőszakos, indulatos, irgalmatlan, féktelen érzékiségű embertől szabadnak tudja magát.

Kolozsi Mihály első felesége után két évi szünetet tartott. Válopere csak három hónapig folyt, de ő élni akart tizenöt év után kivívott szabadságával. De kár, hogy már nem öt év előtt vitta ki, gondolta magában. Két évig „legényember” marad, a. után vá-

laszt egy szép nőt, a legszebbet a kardalosságok közül s újra megházasodik. Mikor az oltár elé lép, épp oly büszkén tekint körül, mint tizenöt évvel ezelőtt, épp oly büszkén tekint második menyasszonyára, mint az elsőre; és mikor a szerencsekívánatokat fogadja, nem jut eszébe, hogy az első most miatta éheznek, mert tizenöt évi hűsége után számára hasznavehetetlennek bizonyult.

Nem csoda, ha Kolozsi Mihály a kardalosságok közül választ új feleséget. A kardalosságok különben mind napi mulatótársai voltak; jól ismerték, válogatta őket, mint ruháit. És ez a két esztendő jobban megviselte, mint az a tizenöt. S érezte is ezt Kolozsi Mihály.

A leányok közt volt egy, a legszebb, a legcsábítóbb és a legerényesebb; az az egyetlen erényes volt, de egészen az, akit a szükség és tehetsége, mely ambícióval párosult, vitt e pályára. Két évig tartó legényelete alatt e leányt vette legkevesebb ostrom alá, de teljes kudarcot szenvedett. Minden eszéköz, megkísérlett mód rossznak, eredménytelennek bizonyult. S Kolozsi uramat e kudarc végtelenül bosszantotta. Egyszóval ez a kis leány nem hallgat ő reá.

Egy előadás előtt megvárta az utcán és oda lépett hozzá:

— Mondd, fiam, miért nem szeretsz engem?

(Vége következik.)

nek megfelelőleg a házassági anyakönyvi bejegyzés (házasságkötésről felvett jegyzőkönyv) záradékában jegyezze meg, hogy a házasság, illetőleg tanuk a bejegyzés (jegyzőkönyv) aláírását vallási meggyőződésükre való hivatkozással megtagadták. A házasság megkötéséről szóló tanusítványt a házasságkötésnél közreműködő polgári tisztviselő azon esetben is köteles kiszolgáltatni, ha a házasság avagy a tanuk a fentiek szerint a bejegyzés (jegyzőkönyv) aláírását, illetőleg kézjegyük odahelyezését megtagadták. Minthogy ezek szerint az a körülmény, hogy a törvény szerinti megkötött házasságról felvett anyakönyvi bejegyzést (jegyzőkönyvet) a házasság avagy a tanuk alá nem írják, illetőleg kézjegyükkel el nem látják, a házasság érvényességére semmi befolyással sincs, föltétlenül tilos a polgári tisztviselőnek azon kijelentését, melylyel a házasságkötés a törvény értelmében házastársaknak nyilvánította, visszavonni azért, mert a házasságkötés az anyakönyvi bejegyzést (jegyzőkönyvet) aláírni vonakodnak, föltétlenül tilos továbbá a most jelzett okból megtagadni a házasságkötésről bélyeg és díjmentesen kiszolgáltatandó tanusítvány kiadását. Ezek után felhívom czimedet, hogy körrendeletemet valamennyi anyakönyvvezetővel és a házasságkötésnél közreműködni hivatott egyéb polgári tisztviselővel, szoros mihez tartás végett, haladéktalanul közölje. Részemről pedig kijelentem, hogy jelen rendeletemben foglalt intézkedések legpontosabb megtartására kiváló súlyt helyezek s az azok ellen netalán vétő közegeket a törvény teljes szigorával fogom sújtani. Budapest, 1896. évi február hó 11-én. Perczel s. k.

### Az indemnitási javaslat.

Budapest, márczius 4.

A világ valamennyi parlamentjében kivételnek kell tartani azt, hogy az ellenzék tagadja az obstrukciós czélatokat és abba a kényszerhelyzetbe juttatja a kormányt, hogy egyetlen egy költségvetés tárgyalása alatt kétszer kénytelen indemnitási-javaslatot benyújtani. Az ellenzék a jelen esetben az ártatlant játszta, tagadva nemcsak az obstrukciót, hanem még a tárgyalások hosszadalmasságát is, mely alatt az ország legfontosabb érdekei jelentékeny mértékben szenvednek s melynek költségeit oly elemek viselik, akiknek az ellenzék beszélő kedve ugyancsak nagy irtózat. Értjük nagy részét azoknak az állami hivatalnokoknak és tanítóknak, akik 1896. tavaszán joggal várhatták előléptetésüket, vagy fizetésük felemelését és most az obstrukcionista böbeszédüség megfosztja őket anyagi előnyük egy részétől. Az indemnitási által felhatalmazást nyert a kormány, hogy a megelőző évi költségvetés alapján vezetheti az ügyeket s az indemnitási-javaslatnak ez az értelme teljesen kizárja az említett illetmények felemelését.

De nem csupán ez az egy körülmény hat bénítólag az országra és a nemzetre. Az állami intézményeknek is szünetelniük kell természetes fejlődésükben és az állami üzem minden terén való közgazdasági előrehaladás helyett megállásnak kell következnie, a melyért a legnagyobb ellenzéki lelkiismeret sem vállalhatja el a felelősséget.

A költségvetés tárgyalását meg kellett szakítani, hogy az indemnitási-javaslatot lehessen tárgyalni. A költségvetésnek alig van elintézve a kisebbik fele. A kereskedelemtügyi miniszterium költség-előirányzatából csak az első tétel van megsza-

vazva, a többi tételek tárgyalására még hosszabb idő lesz szükséges, mert pl. az államvasutak és a hajózás nagy beszédűnek a tárgyat fogják képezni. A honvédelmi miniszterium költségvetésének tárgyalása alkalmával az ellenzék a honvédelmi miniszter intim és személyes ügyein szándékszik boszuját töltetni, míg a földművelésügyi miniszterium budgetjénél meg fognak nyilni a tervező és szakértő urak összes beszédzsilipjei. Az igazságügyi vita sem fog simán lefolyni, hiszen az urak mindannyian jogászok és a hallgatagok közt a leghallgatagabbak is ez alkalommal akarnak hazabeszélni. És az ügyvéd-képviselő urakról se feledkezzünk meg, akik a parlamentben szoktak előhozakodni pereikkel s ez uton csinálnak reklámot ügyvédi irodájuknak.

Ha a kormány ily körülmények közt nem akarja, hogy akeziójában akadályozva legyen, drasztikus eszközökhöz kell nyulnia. A beszédek az országnak minden irányban és minden körülmények közt nagyon drága pénzébe kerülnek és a konziliáns előzenésben tulságosan messze megy a kormány, ha itt sikerrel biztató represszió rendszabályokhoz nem nyúl. Az ülések meghosszabbítása egy órával nem ígér sikert. A bécsi birodalmi gyűlés hasonlíthatatlanul kedvezőbb körülmények közt ülésez. Azt a munkakedv már régésrégen arra indította, hogy a nappali ülésekén kívül éjjeli üléseket is tartson. Az ország érdekében lenne; — írja a „Pester Correspondenz“ — ha Bánffy miniszterelnök, más okokból ugyan, hasonló eszközökhöz nyulna.

### A nemzetiségi sajtóból.

A hazafias sajtó.

(—) A tulzó nemzetiségi sajtó támadásával szemben jól esik látnunk és tapasztalunk, hogy vannak még Erdélyben — és pedig számosan — hazafias románok, kiket a nagyhangú frázisok félre nem vezettek, a fényes kiállítású szemfényvesztő játék nem kápráztatott el, hanem hazafiasan gondolkozva, velünk tartanak és velünk együtt igyekeznek hazánk boldogulását elősegíteni.

És jól esik tapasztalunk, hogy vannak e honfitársainknak organumaik is, melyekben meggyőződésüknek saját anyanyelvükön férfiasan kifejezést adnak és elítélik a tulzó nemzetiségi hazaelenes, kárhuzatos munkáját.

Hazafias román testvéreinknek egy ilyen organuma a Kolozsvárott, Moldován Gergely szerkesztésében megjelenő „Ungaria“.

Egyik utóbbi számában ezen érdekesen és ügyesen szerkesztett folyóirat is foglalkozik az intranzigens nemzetiségi perlekedésével és a többek között a következőket mondja:

„Mídon az oláhországi Liga virágjában volt és a román állam izzadsággal szerzett összes gyümölcseit ezen fogyasztási egyesület tartályaiba hordta, a mi martirjaink mind megegyeztek abban, hogy a romániai lakók által a nemzeti eszme érdekében összegyűjtött filléreket mind el kell fogyasztani, rágódni kell a zöld ágon mindaddig, míg azon még rágni való van.

Csak is ilyen szolidaris czélzattal voltak rendezhetők a memorandummal üzött bécsi és kolozsvári skandalumok, a szebeni és budapesti gyülekezések, a hágai és brüsszeli arczátlan kifakadások.

És ezen eljárással sikerült is ez uraknak a Liga tartályait kiüríteni, megenni a filléreket és milliókkal szegényíteni meg a közvagyonot.

A martirok által elprédált idegen pénz azonban — nagyon helyesen — az „Ungaria“ nem tartja a legnagyobb bajnak, hanem igenis azt, hogy a folytonos izgatottság és skandalumok rendezésével a román nemzet egy részét e martir urak elvonták a művelődés nyugodt és tisztességes munkálásától, sok időt pazarolva el a martirok színjátékának szemlélésével. Az elrabolt idő pedig, melyet a memorandumos hecezekkel a román nép a kultura művelésében elveszített, nem pótolja semmi, míg a pénz pótolható bármikor.

Szerencsétlenségnek tartja az „Ungaria“, hogy néhány ingyenélő a románok nyakába varrta magát, apostolainak szegődött és a magyarokat akarja a románok ellenségeinek feltüntetni, kik századokon át békeben hagyták őket élni — és az oroszokat, szlávokat akarják mint barátokat bemutatni, kik megsemmisítették a román nemzetiség nyelvét, egyházi és politikai állását.

Az agitátoroknak ezen munkájából azonban a románoknak nincs semmi haszna; ezen urak működése nem egyéb, mint galibát csinálni az emberek között és a közönség könyörületességéből élni.

Míg a Liga tartályai tele voltak pénzzel, egy sohasem látott szolidaritás állott fenn ezen urak között. Minden ingyenélő, lézengő, ha csak a magyarokat szidta, részesült a liga pénzében; minden földönfutó, kétes existenzia kapott osztalékot a román nemzet filléréiből; gondtalanul éltek és szították a gyűlölséget a magyarok ellen, nem ijedve meg még a tömlöcztől sem, amely után élnek. De mihelyt elfogyott a pénz, megdőlt az agitátorok szolidaritása is, — most hajba kaptak, verekednek, úgy, hogy az általok annyira becsmértelt magyar rendőrség kénytelen őket szétválasztani. A szebeni cigánysor annak főutcájába került, épüleseit Traian utódainak, Dacia dicsőségének!

És mindezt talán az erdélyi kérdésben felmerült ellentétes eszmék idézték fel? Oh, dehogyan; a pénz, a fillérek, melyek fogyasztásán lévén, a maradékot mindegyik elharácsolni akarja.

Elmultak a szép idők. Elfogyott a pénz és ennek fogytával az urak széjjel mennek, kutatnak mindenütt, hogy hol lehet még pénzre szert tenni. Némelyek a ligával tartanak, mások Sturdzával, ismét mások Cartargiuval, és vannak — csodáljátok — olyanok is, kik a magyarokba kapaszkodnak, abból az elvből indulva ki, hogy szükség esetén legyekkel él az ördög is. A „szent erdélyi ügy“, a „nemzeti eszme“ mindig és mindenütt a pénz kérdése volt.

Ezen állítását az „Ungaria“ a következőképpen okadatulja: „A román nép között élve, sokat láttunk, sokat tapasztaltunk és megundorodtunk. Láttunk a nép nyakán egy dologtalan generációt, láttunk egy csomó herét munka nélkül, tisztán román vagyomból élve, skandalumokat rendezve a megélhetésért. Nem a magyarok zsarnoksága, barbársága ront meg minket, hanem azok hamis eljá-

rása, kik pantalonban járva, féltékenyen őrzik jó román népüket, nehogy az felvilágosítottasék és átlássa, mi veszedelembesodorják őt ez urak."

Mióta a memorandumok tért nyertek, nálunk ezen urak jól fel tudták használni azt, hogy a kérvények szerkesztése és felterjesztése czimén mi módon lehet pénzt kérni, gyűjteni, és azt aztán elkölteni a nélkül, hogy a pénz hova fordításáról bárkinek is beszámolni kellene. És ebben jó mentorul szolgált nekik Saguna, ki ezt jól értette is, ki a szent Péter kutyájának a teoriáját is behozta és alkalmazta.\* Az ő kezeiben mindig elolvadt azon subsidium, melyet az állam a szegényebb ekléziák részére adományozott, és amely pénzbeli segély helyett Saguna e szegény ekléziáknak ostoba naplókat küldött az általa kegyelt tartalommal.

Ilyen példák után az újabb nemzedék nem is vehetett más irányt. Sohasem merészkedtek ezen szédelőgők — ha igazságuk lett volna — merészen, nyíltan fellépni, hanem mindig titokban, alattomosan, fondorlatokkal működtek. És mind ezt miért? Azért, mert így ez jövedelmezőbb volt; könnyebb volt ily módon pénzt gyűjteni, dologtalanul vigan élni és a titokban gyűjtött pénzt elfecsérelni.

Nem-e a román nemzet szégyene az, hogy ez urak nem merik a magyar parlamentben nyíltan, férfiasan előadni állítólagos sérelmeiket? Nem-e a román nép gyalázata, hogy midőn Kolozsvárt a memorandum-per 17 napig tartott, ez időben az agitátorok egyike sem mondta meg a magyar ügyész szemébe a román nép állítólagos sérelmeit, hanem Rátz kalapja alatt kerestek védelmet.

Nem tették, mert noha tudják, hogy az igazság minden elnyomás ellenére is végre győztes marad; nem tették, mert míg egyrészt igazságuk nincsen, másrészt ily eljárásához ész, értelem kell és ez sokkal olcsóbb, míg a titokbani ámitás, szemfényvesztés sokkal jövedelmezőbb...

Románia is beleelegyedett dolgainkba, szórja a pénzt, és érdekes, hogy mióta a Liga az erdélyi matadorokat pénzzel segélyezi, vagyis 1890 óta, ezek száma 151-re szaporodott. És vajjon — kérde az „Ungaria” — 1890 előtt nem voltak-e a maihoz hasonló állapotok? nem voltak-e a románoknak férfiak? Dehogy nem; de azelőtt nem volt pénz, most van; minél többen sietnek azt fogyasztani, és ha eddig megették a Liga pénzét, jól tették.

Megevéni a herék a pénzt, most mit csinálnak? egymásnak rontanak, Urechia, Sturdza és Catargiu-ra reptűnek, keresnek mézet továbbra is, és most azok, kik egykor martiroknak, a nép hőseinek neveztek magukat egymás között, most tolvaj, rablóknak czimezzetik egymást.

Mi ezt előre láttuk, és jó eleve (az „Ungaria” 1893. évi 10-ik számában) ki is jelentettük, hogy a nemzetiségi mozgalom a Liga pénzére van alapítva....."

\* Cikkirő itt azon eljárásra ezélok, mely Saguna érsek idejében divott és mely szerint, ha egy papjelölt vizsgára jelentkezett, a jelölthez intézett első kérdés az volt: Mekkora volt Szent Péter kutyájának farka? Ha a jelöltet e kérdés felől a bentfentesek előre felvilágosították, úgy ez szó nélkül zsebébe nyúlt és vert aranyokból az asztalon egy kutya-farkot csinált, mely esetben minél hosszabb volt ez arany fark, annál jobb parochiát kapott az illető. (Szerk.)

Igy nyilatkozik a hazafias erdélyi román nemzetiségnek egyik előkelő lapja. Ellene-seink nem hányhatják szemünkre, hogy a magyar sovinizmus diktálta e cikket. Román ember, román nyelven írott román közönség által olvasott lapban ír így. Mi e cikkből látjuk, hogy míg akadnak a jó román nép körében ily valódi hazafiak, kik férfias nyíltsággal tépik le a leplet a román nép jószívűségével és pénzével visszaelő hazaárulók működéséről: addig nyugodtak lehetünk, a köztünk lévő békés egyetértést a szebeni szemfényvesztők megzavarni nem fogják.

### Előkészületek a millenniumra.

**A millennium koronás vendégei.** A millenniumi ünnepségek és a kiállítás megtekintésére, II. Vilmos német császáron kívül, még több koronás uralkodó vendége is lesz a székesfővárosnak. E fejedelmi vendégek méltó fogadására a közös hadseregnek már most készülnek. A fővárosban állomásozó gyalogezredek parancsnokságai felsőbb helyről rendeletet kaptak, hogy az egész ezred legénységéből egy-egy századot válogassanak össze és ezek begyakorlását már most megkezdjék. Az ezred ilyen módóm összeválogatott legderekből katonáiból fogják az idegen fejedelmek fogadásánál a századot összeállítani. A hadsereg körében az a vélemény volt elterjedve, hogy a német császár fogadásához az I. Vilmos német császár nevét viselő 34-ik számú kassai gyalogezred egy százada fog Lőcséről Budapestre jönni, mint néhány évvel ezelőtt II. Vilmos német császár első bécsi látogatása alkalmával. Ez irányban azonban még semminemű rendelkezés nem történt. A millennium alatt a király a budapesti helyőrség fölött szemlét fog tartani. E diszkivonulásnál, melyhez a pilis-eszabai táborban időző csapattek is a fővárosba fognak jönni, az idegen fejedelmi vendégek is részt vesznek.

**Budapest bandériuma.** A Budapest fő- és székváros bandériumát rendező bizottság Gerlőczy Károly alpolgármester elnöklése alatt megalakult. A bandérium ügyeit Novák Aladár vezeti. A bandériumban való részvételre már eddig is sokan jelentkeztek s a bizottság jelentkezéseket még elfogad. — A bandérium tervezetét a bizottság most dolgozza ki.

A főváros értesítette a disz-fölvonulás központi rendezőségét, hogy a marhavásártéri istállókat a bandérium lovai számára négy-öt napra ingyen átengedi s azok ellátásáról is gondoskodik. A lovakat a magyar kir. államvasutak Budapestre és vissza ingyen szállítja, ezenkívül minden banderialista két hétig érvényes szabad vasuti jegyet kap. A rendező bizottság reméli, hogy a magánvasutak szintén meg fogják adni ezeket a kedvezményeket.

A földművelésügyi miniszter az állami erdők kezelésével megbízott erdőhatóságokat, a selmeczbányai erdészeti akadémiát, az erdőőri szakiskolát, a kinstári és lótenyészintézeti birtokok és állami fürdők kezelősegeit, a magyaróvári gazdasági akadémiát, a gazdasági tan-intézeteket, valamint földműves, kertészeti és viczellér-iskolákat utasította, hogy a kezelésük alatt álló birtokok memél több pontján, és pedig épületek, községi köz-terek, vagy emlék- és határjelek szomszédságában, ugyszintén tanulmányi czélokra szolgáló vagy diszkertekben és

egyéb alkalmas helyeken lehetőleg nyílt és szabad területen millennárius emlékfákat és facsoportokat ültessenek. Utasította továbbá a miniszter a kir. adó-felügyelőségek-nél és az állami kezelésbe vett községi erdőknél alkalmazott erdőtiszteket, hogy igyekezzenek az erdőtulajdonosok, földbirtokosok és a községek körében az emlékfák ültetését előmozdítani.

Az aradi millenniumi bizottság, Salacz polgármester elnöklése alatt, a napokban ülést tartott s megállapította a város részvételét a millenniumi ünnepségekben. Május tizedikén isteni tisztelet, tizenegyedikén pedig diszközgyűlés lesz, melyen az ünnepi beszédet Institoris Kálmán főjegyző fogja mondani. Délután népnem lesz. Ezenkívül a város huszezer forintot millenniumi emlék-szobrot állít.

### Vegyes hírek.

— **A f. hó 21-én és 22-én megtartandó jótékony-czélú virágbazár** előkészületei serényen folynak. A mi jó közönségünk készséggel pártolja a szegény tanulók segélyezésének eszméjét és fáradhatatlanul működő kedves hölgyeink gyűjtő ivére sorsolási tárgyakat, pénzt szívesen jegyez, szépséges leányaik pedig részint a sátrakba, részint a buffet-be beosztva, csinos jelmezekben fognak kedves feltűnést kelteni.

— **Adakozás.** A millenniumi bandérium jelvényeinek és czimereinek, valamint a csatlosok felszereléseinek beszerzésére újabban adakoztak: Gáspár János főjegyző Nagy-Enyeden 10 ft, Miksa Elek Hadrvé 20 ft, Pogány György Déva 20 ft, Ajtay János mint az Alsó-Verkes és kanczalista-bányák igazgatója Verespatak 20 ft, Deutsch Ignác Sárd 10 ft.

— **Sorozás.** Gyula-Fehérvár város és a hozzá tartozó Maros-Portus városrészen a sorozást f. hó 2-án tartották meg A sorozás eredménye a mult évihez képest feltűnően győnge, mert a mult évben állított 121 védköteles és az előbbi kor-osztályokból a mult évben 44 ifju vált be, az idén állított 98 védköteles közül pedig csak 14 ifju volt besorozható. A nagy differenciát egy kissé enyhíti az a körülmény, hogy a védkötelesek negyedrésze, igazoltan és igazolatlanul, de távol maradt.

— **A langyos szép tavaszi napok** beállottak s ezzel természetesen a mélyen befagyott folyók vizáradásának veszedelmei is. A Maros jege is f. hó 7-én Csombordnál a hid előtt megindult s az áradó viz hatalmas jégtáblákat rakott az utra.

— **Figyelmeztetés.** Nagy-Enyed város 1896. évi I. II. osztályu kereseti adó kivétési lajstroma a m. kir. pénzügyigazgatóság által felülvizsgálva visszaküldetvén, a városi adhivatalnál 8 napi közzemlére ki van téve. Miről az érdekelt közönség azzal értesítettik, hogy a lajstrom a hivatalos órák alatt bárki által betekinthező. Megjegyzetjük, hogy a kivetés jogtalan volt ellen a főlebbezések a lejárt 8 napon túl figyelembe vétetni nem fognak.

— **A marosujvári takarékpénztár részvény-társaság** márczius 1-én tartotta alakuló közgyűlését, midőn az aláírási ivelyk számbavétetvén, a 300 darab 50 frtos részvény-aláírás tuljegyzeve találatott 100 darabbal. Az alakuló közgyűlés az érdeklődők közül senkit sem óhajtván kizárni, elfogadta mind a 400 darab részvényre az aláírástokat és így 20.000 frt alaptőkével, melyből 6000 frt, azaz 30% be van fizetve, a tár-

saság megalakultnak határozott. Az alapszabályok 2 órai tárgyalás után megállapították és az igazgatóságnak 7 taggal az alapítók általi kinevezése tudomásul vétetett. Megválasztott a felügyelő bizottság 4 taggal. Közgyűlési elnökül megválasztott gr. Bethlen Sándor, alelnökül gróf Teleki Ádám és Fritz bányatanácsos. A közgyűlés után tartott igazgatósági gyűlésen dr. Bikkfalvy Károly igazgatónak, László József igazgatói jegyzőnek választott, könyvelővé lett Hillinger kereskedelmi akadémiát végzett ifjú kereskedő. A pénztárnoki állás függőben maradt, amennyiben a kinevezett Magyar mérnök a kinevezést elfogadni vonakodott. A gyűlések után dr. Bikkfalvy igazgatónál szűkebbkörű kedélyes vacsora volt.

— **A millenniumi bandérium céljaira** Gyula-Fehérvár város képviselő-testülete a f. hó 3-án megtartott közgyűlésében hazaifas lelkesedés között 500 forintot szavazott meg.

— **A bandérium utja.** A június 8-iki bandérium utját így határozták meg: A vérmezőn rendezkedik s onnan a Mikó-, tábor-, Szent-György-utcán s téren át, a királyi palota udvarán balra kanyarodva, ő felségeik előtt a diszhintókban résztvevő törvényhozók csatlakozása mellett elvonul, s a Szent-György-téren, színház-utcán, disztéren, tarnokutcán s szentháromság-téren át a szent koronáért a koronázási templom elé járul, hol a szent koronát és koronaöröket, meg ő felsége kir. biztosait vivő udvari diszhintók is csatlakoznak. A szent koronát a Pázmán- s Verbóczy-utcán át és Budavárából az ostrom-, várfok-, vérmező-utcán, ország-uton, török- s primás-utcán, a Margit-hidon, Lipót- s váci-köruton, az alkotmány-utcán át az allandó országházba viszik. A törvényhozás együttes ülésének befejezése után a menet az alkotmány-utcán, váci-köruton, fürdő-utcán, Ferencz József-téren, lánczhidon, Albrecht-uton a disz-térre, illetőleg a királyi palotába vonul s azután szétoszlik.

— **Megbántott tanuló lányok.** A zürichi mű-egyetemen egy magántanár a minap előadás közben Nietzsche-nek azt a mondását idézte, hogy csak az a nő tanul, akinek teste rendellenes. Nehány orosz leány emez idézet miatt elhatározta, hogy a kollegiumot szétbontja. A magántanár következő előadásán megjelent körülbelül harmincz orosz tanuló lány s ezek a magántanárt fütytyel, dobolással és lármával fogadták. Midőn a tanár, előadását folytatva, azt mondta, hogy már egy római szenátor így nyilatkozik: „Hogyha a nők az emberiség föntartása szempontjából nem volnának szükségesek, úgy legjobb volna, ha egyáltalában nem volnának,“ ekkor a lányok oly éktelen lármát esaptak, hogy a tanárnak lehetetlen volt szóhoz jutnia. Az orosz lányok ezután elhagyták a tantermet. A többi hallgató közül alig ketten-hárman vettek részt a tautetésben. Ezek — köztük lányok is — ott maradtak és zajosan megtapsolták a tanárt.

— **Magyar Osztály-Sorsjáték.** A Magyar Osztály-Sorsjáték — mely nyereményeinek sokasága és magasságával, nemkülönben annyira kedvező esélyeivel nemcsak hazánkban, de a külföldön is oly népszerűséget vívott ki magának — második osztályának húzását márczius 11—14-ig, tehát már néhány nap múlva ejtik meg a kormány felügyelete alatt és dr. Weinmann kir. közjegyző jelenlétében. Azon körülmény, hogy ezen sorsjáték utóbbi húzásainál kisorsolt nagyobb pénznyeremények vidékiek által vásárolt sorsjegyekre estek, — annak közkedveltségét még inkább növelte. A már legközelebbi szerdán kezdődő húzásnál 10,000

nyeremény fog 1 648,000 korona összérték-kisorsoltatni.

— **Sorsolás.** A bazilikasorsjegyek sorsolása alkalmával a törlesztési huzásban kihúzták a következő hat sorozatszámot, melynek összes 600 nyerőszámát egyenkint hat forinttal váltják be: 1405 1942 2124 3833 3971 7566. A nyereményhúzáson kijött számok: A főnyereményt a 3612-es sorozatszám és a 88-as nyerőszám nyerte el 20,000 forinttal. 1000 forintot nyertek: 5531 sorsz. 62 sz. 500—500 frtot nyertek: 2115 sorsz. 45 sz., 6894 sorsz. 60 sz. 100—100 forintot nyertek: 348 sorsz. 45 sz., 1546 sorsz. 44 sz., 1546 sorsz. 96 sz., 2268 sorsz. 24 sz., 3427 sorsz. 86 sz., 3604 sorsz. 39 sz., 5470 sorsz. 47., 5474 sorsz. 46 sz., 6619 sorsz. 42 sz., 6883 sorsz. 40 sz. 50—50 forintot nyertek a következő számok: 6879 sorsz. 100 sz., 4027 sorsz. 91 sz., 3386 sorsz. 44 sz., 5693 sorsz. 70 sz., 2923 sorsz. 13 sz., 2721 sorsz.; 86 sz., 5821 sorsz. 99 sz., 7552 sorsz. 73 sz., 2088 sorsz. 56 sz., 5760 sorsz. 35 sz., 5657 sorsz. 46 sz., 4252 sorsz. 83 sz., 5582 sorsz. 55 sz., 1572 sorsz. 35 sz., 7253 sorsz. 6 sz., 6565 sorsz. 65 sz., 5576 sorsz. 28 sz., 3196 sorsz. 97 sz., 2656 sorsz. 27 sz., 5972 sorsz. 46 sz., 1199 sorsz. 75 sz., 6496 sorsz. 4 sz., 5667 sorsz. 34 sz., 2235 sorsz. 96 sz., 3306 sorsz. 77 sz. 25—25 forinttal húztak ki: 3475 sorsz. 74 sz., 7878 sorsz. 56 sz., 1787 sorsz. 9 sz., 6868 sorsz. 82 sz., 244 sorsz. 74 sz., 2216 sorsz. 32 sz., 288 sorsz. 86 sz., 601 sorsz. 38 sz., 6352 sorsz. 95 sz., 3061 sorsz., 51 sz., 4576 sorsz. 34 sz., 3313 sorsz. 76 sz., 2573 sorsz. 48 sz., 6931 sorsz. 82 sz., 6197 sorsz. 92 sz., 2837 sorsz. 2 sz., 7665 sorsz. 11 sz. 3174 sorsz. 46 sz., 4386 sorsz. 32 sz., 4491 1 sz., 6606 sorsz. 9 sz., 3416 sorsz. 13 sz., 1800 sorsz. 82 sz., 5314 sorsz. 73 sz., 550 sorsz. 84 sz., 945 sorsz. 90 sz., 3647 sorsz. 21 sz., 6114 sorsz. 29 sz., 2212 sorsz. 92 sz., 2535 sorsz. 79 sz., 306 sorsz. 84 sz., 5428 sorsz. 21 sz., 2383 sorsz. 94 sz., 2694 sorsz. 34 sz., 4972 sorsz. 87 sz., 4114 sorsz. 90 sz., 2961 sorsz. 34 sz., 3539 sorsz. 42 sz., 1838 sorsz. 30 sz., 3394 sorsz. 67 sz., 6808 sorsz. 88 sz., 2852 sorsz. 47 sz., 2767 sorsz. 32 sz., 4738 sorsz. 25 sz., 1808 sorsz. 5 sz., 1056 sorsz. 37 sz., 2534 sorsz. 31 sz., 903 sorsz. 45 sz., 3672 sorsz. 95 sz., 5947 sorsz. 86 sz.

## Közgazdaság.

### A székely-kereszturi bikavásár és kiállítás.

Az okszerű állattenyésztés elvei, amelyek magukon viselik az általános közgazdasági haladás momentumait, élénken megragadták figyelmét mindazon gazdáknak, kik a székely-kereszturi kiállításon részt vettek. Az udvarhelyvármegyei gazdasági egyesület az idén már negyedikben rendez díjazással egybekötött bikakiállítást és vásárt Székely-Kereszturon, hol úgy a nagyobb birtokosok tenyészteteiből, különösen a kisebb székelygazdák istállóiból igen szép állatok kerülnek eladásra.

Fokozatos és öntudatos tenyésztésnek eredményeit lehetett itt látni. Csalódnék az, ki egy-két évi törekvés és fáradság gyümölcsseit akarná itt látni. Tudni kell azt, hogy Udvarhelyvármegyében a tenyészbikák kiválogatása, rendszeres évi felülvizsgálása a gazdabizottság által már tizenöt év óta a legnagyobb szigorral hajtatik végre; azt mondhatjuk röviden, hogy a megfelelő — szigorú bírálat alapján — megtartatik tenyészállatnak, a hibás, szóval meg nem felelő irtalmatlanul — kimetszetik! Mit érünk ezáltal el? Rövid a felelet: a jó anyag megmarad, amelynek utóda természetesen csak jó lehet.

Hogy nem kis dolog ennek szigorú végrehajtása, azt könnyen-el lehet képzelni. Minden gazda jónak tartja az ő állatját és ha az a

gazdabizottság által kimustráltatik, akkor a bizottságra haragszik. Hiszen az idei vásáron történt meg az, hogy a kisebb gazdák — a megelőző évekhez képest — kevesebb bikát jelentettek be díjazásra, azon okból, hogy miért nem lett díjazva mindnyája? Tíven büszke a székely nép az ő állataira! És méltán büszke is lehet. Az okszerű állattenyésztés keretében 15 év nem sok idő, de éppen elég arra, hogy bizonyos tenyészirányt megjelölni tudjon. És ezen tenyészirány az erdélyi viszonyok közepette nem lehet más, mint a magyar erdélyi fajtának tiszta vérben való tenyésztése és továbbfejlesztése.

A székelykereszturi bikavásár élénk mozgást idézett elő a kis Keresztur községben. Már február 28-án érkeztek az országh minden részeiből a vendégek. Az udvarhelyvármegyei gazdasági egyesület szíves meghívása folytán az erdélyrészi gazdák közül mintegy 80-an vettek részt a kiállításon és az ezzel kapcsolatos gazdák értekezletén.

A földmivelésügyi minisztert Vörös Sándor kir. tanácsos, a kolozsvári gazdasági tanintézet igazgatója képviselte. Ott láttuk: br. Kemény Béla, dr. Török Albert, Ugron János, br. Jósika Gábor, br. Bánffy Kázmér, Lészay Ferencz, gr. Haller János, Sperker Ferencz, br. Orbán Ottó, Szentkirályi Árpád, dr. Szentkirályi Ákos, Tulogdi Soma, Páll János, Jakab László, Ugron Gáspár, Ugron Zoltán, dr. Demeter Lőrincz, Gálffy Kálmán, Kassay F. Dezső stb. intelligens gazdáinkat, továbbá képviselve volt három gazdasági egyesület titkár és előadójuk által. A kiállított állatok bírálatá február 29-én d. e. 10 órakor vette kezdetét. 71 tulajdonos 122 db tenyészbikát állított ki. Eme szép és nagy anyaggal kellett megküzdenie a jurynak, melynek elnöke dr. Török Albert, tagjai: gr. Haller János, dr. Szentkirályi Ákos, ifj. Lészay Ferencz, Tulogdy Soma, Gyárfás Endre és Ungváry Mózes lettek.

Délután 1/23 órakor a jury kimondta, hogy az I-ső díjat 200 koronát Sperker Ferencz 2 éves, a II-ik díjat 150 koronát dr. Gyarmaty Dezső 3 éves, a III-ik díjat 100 koronát Nicoláj Miklós 2 éves, a VI-ik díjat Bokor József 2 éves bikájának ítélte oda.

Tehát a két első díjat nagyobb tenyésztő, a másik kettőt kisebb székely gazda nyerte el.

Az udvarhelyvármegyei gazd. egyesület figyelemmel volt a községi bikák díjazására is. Így az I-ső díjat 50 koronát Sz.-Keresztur, a II-ik díjat 30 koronát Bözöd, a III-ik díjat 20 koronát Bethfalva községeknek ítélte oda a jury. Az a sajnós, hogy nagyobb díjat nem tudott adni az egyesület a községi bikák díjazására, de segélyt nem kapván sehonnán, az egyesülettől ez is igen szép áldozat volt. Méltán tanúságot vonhat le eme szép eljárásból sok gazdasági egyesület. Befejeződve a bírálat, mindenki sietett ebédjét elkölteni, hogy a d. u. 4 órára összehívott gazdák értekezletén jelen lehessen. Az értekezletet br. Kemény Béla nyitotta meg, majd Sperker Ferencz olvasta föl eme alkalomra írott szak-dolgozatát, melyben az erdélyi fajta marhának intenzív tenyésztését ajánlotta a gazda-értekezlet figyelmébe. Felolvasása általános elismerésben részesített és végzetül zajosan megéljenezte a circa 100 tagból álló hallgatóság. Majd hosszabb vita fejlődött ki az erdélyi marhának tiszta vérben való fenntartása végett. Egyes hangok a kormány, mások az Erd. egylettől kértek, reméltek; némelyek követeltek segélyt, támogatást és Jakab Laczi barátunk helyes megjegyzése szerint „eleintén szára-



varon, mintha csak apjáról maradt volna, mintha nem is az enyém volna, mintha nem utánam volna benne ur.

Mit morog? Hogy ne czégérezzem utca hallatára? Hisz tudja azt az egész falu, hogy Sötét Klári után lett maga is ur; hát van magának itt egy szeget érője is, hát nem az enyém itt minden, nem az én apám-ról maradt? Mi? Hát szerzett maga nekem valamit? Szerzett? Pusztul mindenem; tartom, mint egy vakot. Az egész falu beszéli, hogy urat csináltam Gubás Sándorból, pedig a neve is Gubás, ő maga is az volt. Béres. Milyen ur lett Sötét Klári után!

Szegény Gubás Sándor mindig mondta magában:

— Hej de csuf a képe, de csufabb a lelke, de megvert az Isten engemet is vele!

Nem volt az a nap, hogy Gubás Sándor végig ne hallgatta volna ezt a beszédet. Minden ize tele volt már véle, tele volt a lelke, nem ért már az élete egy hitvány dorombot, pedig egyebe nem volt, ezt is megutálta, eldobta magától. Meghalt szegény Gubás Sándor; keserű, nehéz volt az élete, nem bírta tovább, saját kezével tépte szét, lökte el magától.

Mindenki sajnálta, de senki sem siratta jobban, mikor sokan látták, mint a felesége, Sötét Klári. Zokogva panaszkolt:

— Hogy mindig is olyan bus volt a lelkem, soha sem volt kedve; pedig de jártam utána, de gondját viseltem, a széltől is óvtam, úgy ügyeltem rája. Csak egyszer láthatnám még élve, oh de mindent megtennék most érte, csak vehetném ki ebből a koporsóból.

Szegény Gubás Sándor sárga arca, merev ajka mintha megrándult volna ezekre a szavakra a teritőn; mintha mosolyogna, mintha mondaná:

Jó, hogy ez nem a tied, ez az enyém!

#### Szerkesztői üzenetek.

**Gyulafehérvári levelező.** Lapunk tiszteletpáldányának küldéséről kiadóhivatalnál intézkedtünk. Tudósításait az iv papírnak negyedrészt tevő hosszú hasábkra s csak egy oldalra ír a kérjük.

**Aradban.** Örömmel üdvözöljük pompás humorát. Legközelebb sort keritünk reá. Nem kaphatnánk az öregektől 1848-iki visszaemlékezéseket a márciusi napokra?

Szerkesztőség:

**Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.**

Kiadók: Cirner és Lingner.

Cirner és Lingner könyvnyomdája, Nagy-Enyeden.

2454. 3060. 4003. 5508/895. tkvi.

#### Hirdetmény.

Maros-Szent-Benedek, Háperton, Lőrinczréve és Vadverem község telekkönyve birtokszabályozás következtében átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, melyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. törvények a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik. az 1892. évi XXIX. törvény-cikkében szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatott.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t.-cz. 15. és 17. §§-ai alapján, ideértve e §-oknak az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5. §-ában és az 1891. XVI. t.-cz. 15. §-a a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. XXXVIII. t.-cz. 7. §-a és az 1891. XVI. t.-cz. 15. §-b) pontja alapján eszközölt bejegyzését, vagy az 1886. évi XXIX. t.-cz. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják: e végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis **1896. évi szeptember**

**hó 5. napjáig** bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886. XXIX. t.-cz. 16. §-ának eseteiben, ide értve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, irásbeli ellentmondásait hat hónap alatt, vagyis 1896. évi **szeptember hó 5-ig** bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásaik többé figyelembe vétetni nem fognak;

3. hogy mindazok, akik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nemkülönbön azok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. XXIX. t.-cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármely irányban sértve velük, ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányá-

nak az 1889. XXXVIII. t.-cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek tartják, e tekintetben felszólamlásaikat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1896. évi **szeptember hó 5-ik** napjáig nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bárminemű igények jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetők, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelmé nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratukat adták át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyujtának, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kir. járásbíró mint tkvi hatóság.  
Nagy-Enyed, 1896. február 17-én.

**Csernátóni Vajda Péter,**  
kir. jbró.

3-8

#### Csiraképessége kipróbálva

Mint Mauthner Ödön legmegbízhatóbb czég bizományosa, ajánlom a t. helybeli és vidéki vevő közönségnek a

### MAUTHNER-féle

csiraképességéről legbiztosabb luczerna, lóhere, különböző répa, bükköny magvakat, ugyszinte legkitünőbb kerti vetemény, valamint nagy választéku különböző virágmagvakat eredeti, legolcsóbb beszerzési áron.

Teljes tisztelettel

**Bisztritsány Lajos.**

#### Virágmagvak legpompásabb színekben

2 boglya széna, 2 boglya sarju eladó Tóth-utca II. szám alatt.

6873-895. tkvi.

#### Arverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbíró mint tkvi hatóság által Filimon Gligornak Tatar Györgyné Lajos Flore elleni végrehajtási ügyében végrehajtató kérelmére a végrehajtási árverés 184 frt tőke, ennek 1894. évi okt. hó 29-ik napjától járó 6% kamatai, 41 frt 30 kr végrehajtási, már megállapított, valamint jelenlegi 7 frt 50 kr és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett végrehajtást szenvedő Tatar Györgyné Lajos Florának a m.-sülyei 129 sz. tjkvben A + 178 l, 179 l hr. sz. ingatlanból fél rész, illetve vtrrs 156 §-a értelmében az egészre 58 frt, a 439 sz. tjkvben A + 429, 430 hr. sz. 1/2 része 55 frt 21 kr, a 449 sz. tjkvben A + 472 hr. sz. 1/2 része, illetve a vtrrs 156 §-a értelmében az egészre 162 frt, végre a m.-sülyei 450 sz. tjkvben A + 471/1, 888 2, 1078 2, 1079 2, 1329 2, 1830 2, 1434, 1944 l, 2405/2, 2697 2, 2698 2, 2699 2, 2729/1, 2730 l, 2766/2, 2182, 2927, 2964, 2969, 3192 hr. sz. ingatlanokra 187 frt, külön-külön 187 frt megállapított kikiáltási árban elrendeltetett.

Az árverés 1896. évi márczius hó 26-ik napján délelőtti 10 órakor M.-Sülye községben fog megtartatni. Arverezni szándékozők, végrehajtató kivételével, tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban letenni.

Vevő köteles a vételart az árverés jogerőre válta után 3 egyenlő részletben, 15, 30, 45 nap alatt, minden vételári részlet után az árverés napjától 6% kamatok-

kal együtt a nagyenyedi kir. adóhivatalnál mint bírói letéti pénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni. Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. jbróság mint telekkönyvi hatóságnál és M.-Sülye község előjáróságánál tekinthetők meg.

A kir. jbróság mint tkvi hatóság.  
Nagyenyeden, 1895. decz. 15-én

**Csernátóni Vajda Péter,**  
kir. járásbíró.

Alsófehérvármegye közíg. erd. bizottság elnökétől.

Sz. 74-896. k. e. b.

#### Pályázati hirdetmény.

Az Alsófehérvármegye területén szervezett kerületi erdőőri állomások közül a **balázsfalvi** lemondás tolytán megürülvén, ezen évi 200 frt fizetés és 80 frt utazási átalánnyal javadalmazott erdőőri állás betöltésére pályázat hirdettetik.

Felhívtnak pályázni kívánók, hogy az erdőőri szakvizsga letételét igazoló szakvizsga-bizonyítvánnyal, ugy életkorukat, egészséges testalkatukat, eddigi alkalmazásuk és jelenlegi szolgálatukat igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványukat **folyó évi márczius 30-ig** hozszámnyujtsák be.

Az erdőéri terület terjedelme és szolgáltatási körökkel felvágósiast nyerhetnek a nagyenyedi járási főerdésznél, valamint hivatalomban.

Ha megfelelő pályázók nem léteben erdőéri szakvizsgát nem tett egyén neveztetnék ki, annak fizetéséből a szakvizsga letételéig 10% le fog vonatni.

Nagy-Enyed, 1896. márczius hó 2.

**Csató János,**  
kir. tan. alispán,  
mint közig. erd. bizotts. elnök.

Sz. 1143—896.

**Pályázati hirdetmény.**

Alsófehérvármegye balázsfalvi járásban rendszeresített balázsfalvi egészségügyi körben a körorvosi állás lemondás folytán megüresedvén, arra ezennel pályázatot nyitok.

A körorvos évi javadalmazása 500 frt fizetés és 150 frt fuvar-átalány, mely előzetes havi részletekben Balázsfalva

város pénzárabol fizetetik ki; a gyógydíjakra nézve a körorvos a községekkel szabadon egyezkedhetik, azonban a vagyontalanokat ingyen köteles gyógykezeltetni, köteles továbbá körét fiavonként legalább kétszer beutazni.

A közegészségügyi kört a balázsfalvi, ohábai, mihálczfalvi és buzás-bocárdi körjegyzőségekhez tartozó 14 község (13459 lakossal) képezi.

Felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 9. §-a és az 1876. évi XIV. t.-cz. 143. §-a értelmében képesítésüket igazoló okmányokkal, politikai magatartásukat és erkölcsi magaviseletüket tanúsító bizonylattal felszerelt pályázati kérvényüket hozzám **folyó évi márczius hó 29-ig** bezárólag annál is inkább nyujtsák be, mert a későbbben beérkezőket figyelembe venni nem fogom.

A választás az egészségügyi kör székhelyén Balázsfalván, a község házában

**folyó évi márczius hó 31-én d. e. 10 órakor fog megejtenni.**

A szolgabírói hivatal.

Balázsfalván, 1896. márczius hó 3.

**Simonffy Alajos,**  
főszolgabíró.

Egy jó házból való 14—15 éves keresztény fiu fűszer-, festék- és rövidáru-üzletemben **tanulónak** felvétetik. Ajánkozásokat kérem **ifj. Sándor Miklós** urhoz intézni N.-Enyed, Főter 30. sz. Esetleg hozzám Balázsfalvára. 3-5  
**Komáromy Albert.**

**MAGYAR OSZTÁLY-SORSJÁTÉK.**

35007 pénznyeremény 7932000 korona összértékben.

Legnagyobb nyeremény a legkedvezőbb esetben

**Egy Millió korona.**

II. osztály Huzás 1896. márczius 11—14-ig.			II. osztályú vételelsorsjegyek árai:				III. osztály Huzás 1896. május 12—28-ig.		
Nyeremény	korona	korona	1/1	1/2	1/10	1/20	Nyeremény	korona	korona
1	100000	100000	40.—	20.—	4.—	2.—	1 jutalomdíj	600000	600000
1	60000	60000	<b>II. és III. osztályú teljes sorsjegyek árai:</b>				1	400000	400000
1	40000	40000	1/1	1/2	1/10	1/20	1	300000	300000
1	30000	30000	60.—	30.—	6.—	3.—	1	200000	200000
1	20000	20000	Ezen eredeti árakon kívül II. osztályú sorsjegyek megrendelésénél ajánlott levél portója és nyereményjegyzék díja fejében 25 kr, teljes sorsjegyek megrendelésénél pedig ajánlási díj és 2 nyeremény-jegyzékért 40 kr küldendő be.				1	100000	100000
1	15000	15000	2	40000	80000	2	40000	80000	
1	10000	10000	2	20000	40000	5	10000	50000	
2	8000	16000	10	8000	80000	10	8000	80000	
8	4000	32000	34	6000	204000	100	2000	200000	
10	2000	20000	200	1000	200000	200	1000	200000	
13	1000	13000	2650	200	530000	22000	150	3300000	
100	400	40000	25007 nyeremény és egy jutalom 6284000						
860	200	172000							
9000	120	1080000							
10000	nyeremény összesen	1648000							

Sorsjegyeket ajánl és szétküld az összegnek postautalványon való előzetes beküldése mellett vagy utánvétellel

**Heintze Károly, Budapest**

Szervita-tér 3. Sürgőnczim: **Lottoheintze Budapest.** Szervita-tér 3.